

Legal Update

Listopad 2008

Obsah

Vybraná legislativa publikovaná ve Sbírce zákonů

Přehled legislativních návrhů projednávaných či schválených Parlamentem ČR

Nově publikovaná judikatura

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno investiční rozhodnutí.

Za účelem získání dalších informací kontaktujte, prosím, partnera/manažera, s nímž jste obvykle ve spojení, nebo:

Bankovní a finanční služby:

Pavel Jendrulek

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Dušan Kmoč

Soudní/arbitrážní řízení:

Milan Polák, Ondřej Havránek

Informační technologie a duševní vlastnictví:

Martin Lukáš

Soutěžní právo/právo EU:

Thilo Hoffmann, David Emr

Pracovní právo:

Milan Polák

Nemovitosti:

Pav Younis, Ivan Sagál

© 2008 Weinhold Legal.
Všechna práva vyhrazena.

Pevně věříme, že shledáváte Legal Update užitečným zdrojem informací. Váš názor na tento bulletin, zejména jeho obsah, formát a periodicitu, zůstává i nadále předmětem našeho zájmu.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Iva.Belkova@weinholdlegal.com nebo prostřednictvím faxu na číslo +420 225 385 444 k rukám Ivy Bělkové, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení.

VYBRANÁ LEGISLATIVA PUBLIKOVANÁ VE SBÍRCE ZÁKONŮ

Zákon č. 123/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (účinnost od 1. července 2008)

Elektronický platební rozkaz byl včleněn do občanského soudního řádu (OSŘ) na základě novely č. 123/2008 Sb. s účinností od 1. července 2008, vedle stávajícího platebního a směnečného a šekového rozkazu.

Záměrem zákonodárce je touto cestou „odlehčit“ využívání institutu platebního rozkazu u tzv. nesporných pohledávek. Mezi typické příklady takovýchto pohledávek patří například telekomunikační poplatky, platby za energie, spotřebitelské úvěry apod.

Přínosy elektronického platebního rozkazu jsou spatřovány v jeho rychlosti, kdy je možné vydat platební rozkaz během několika dnů, v budoucnosti se počítá s jeho vydáním během několika hodin. Pro účastníka věřitele je tento institut velmi komfortní, protože se nemusí dostavit fyzicky k soudu, elektronický platební rozkaz je podáván elektronicky. Nesporná je i jeho hospodárnost a ekonomičnost spočívající mimo jiné ve stanovení polovičních soudních poplatků, než je tomu u klasického písemného materiálního návrhu na vydání platebního rozkazu.

Nezbytnou podmínkou pro jeho podání je využití elektronického formuláře, jehož podobu upravuje vyhláška ministerstva spravedlnosti č. 197/2008 Sb., a zaručený elektronický podpis žalobce. Podání elektronického platebního rozkazu je omezeno do výše peněžitého plnění 1 mil. Kč. Na základě rozhodnutí soudu je poté zalovanému doručen elektronický platební

rozkaz stejným způsobem, jako tomu je u klasického platebního rozkazu, tj. v papírové podobě do vlastních rukou.

Elektronický platební rozkaz je zákonodárcem zařazen jako jeden z institutů, který má postupně přispět k elektronizaci justice, od které si zákonodárce slibuje zejména zvýšení průchodnosti české justice, snížení doby vyřizování soudních případů a zlepšení komunikace veřejnosti s justici.

Zákon č. 130/2008 Sb., kterým se mění zákon 455/1991 Sb., živnostenský zákon (účinnost od 1. července 2008)

V souvislosti s touto novelou dochází ke snížení administrativní zátěže podnikatelů a ke zjednodušení jejich styku s živnostenskými úřady. Od tohoto data mohou totiž vytvářet elektronická podání do živnostenského rejstříku na svém počítači a odesílat je, podepsaná kvalifikovaným certifikátem podnikatele, do centrální Elektronické podatelny živnostenského rejstříku. Příslušný živnostenský úřad (ten, který bude podnikatelem v podání označen) podání zpracuje a rovněž je, pokud to bude možné, elektronicky vyřídí.

Aplikace elektronického podání ve formátu Jednotného registračního formuláře (JRF) umožní:

- § vytvořit podání pro ohlášení nové živnosti fyzické a právnické osoby;
- § vytvořit podání pro ohlášení změny;
- § uložit na disk resp. načíst z disku počítače vyplněné nebo částečně vyplněné podání;
- § zkontrolovat podání na úplnost vyplnění položek;
- § podepsat podání elektronickým podpisem, odeslat do Elektronické podatelny živnostenského rejstříku a vytvořit pdf soubor ve formátu JRF k tisku odeslaného podání.

Aplikace k vytvoření a odeslání podání ve formátu JRF je k dispozici zdarma na webové stránce www.rzp.cz. Zde je též k dispozici příručka s podrobným popisem instalace a obsluhy této nové služby živnostenského rejstříku.

Pro podnikatele, kteří si nechtějí pořizovat elektronický podpis nebo chtějí vyplnit složitější podání, bude na centrálních registračních mís-

tech živnostenských úřadů k dispozici obdobná aplikace. Úředník zde ve spolupráci s podnikatelem vytvoří podání na počítači a výtiskne je ve formě JRF, podnikatel údaje zkontroluje a vlastnoručně podepíše. Poté je podání (obdobně jako z počítače podnikatele) odesláno k vyřízení do elektronické podatelny živnostenského rejstříku.

Zákon č. 383/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech (účinnost od 1. ledna 2009)

Dne 20. října 2008 byla ve sbírce zákonů vyhlášena pod číslem 383/2008 novela zákona č. 185/2001 Sb. o odpadech. Tato novela reaguje na zastaralou a nepostačující úpravu evidence a identifikace osob odevzdávajících nebo prodávajících odpad, zákon by tak měl v budoucnosti ztížit například krádeže kovů a jejich následný prodej ve sběrnách.

Dle novely budou muset provozovatelé sběren přesněji identifikovat prodávajícího i vykupovaného odpad a budou muset zaznamenávat množství a druh odpadu, který vykoupi.

U strojních zařízení, uměleckých děl nebo pietních a bohoslužebných předmětů bude nutné uvést i jejich popis, který umožní jejich dodatečnou identifikaci. Po dobu 48 hodin od vykoupení takovýchto předmětů s nimi nebude možno nakládat, rozebírat je nebo prodávat dál.

Novela také upravuje výkup autovraků a zavádí i poplatky za registraci ojetého auta do registru silničních vozidel. Poplatky se pohybují od 3.000 do 10.000 Kč podle toho, jakou emisní normu EURO vozidlo splňuje.

PŘEHLED LEGISLATIVNÍCH NÁVRHŮ PROJEDNÁVANÝCH ČI SCHVÁLENÝCH PARLAMENTEM ČR

Návrh novely zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník

V současné době se v prvním čtení v Poslanecké sněmovně Parlamentu nachází připravovaná novela obchodního zákoníku, která mimo jiné ruší striktní zákaz finanční asistence. V tomto ohledu jde o transpozici novely Druhé směrnice č. 77/91/EHS, která má označení 2006/68/ES a jejíž transpoziční termín byl stanoven na 15. duben 2008. Současně má chystaná novela revidovat ta ustanovení obchodního zákoníku, která dlouhodobě činí aplikační potíže.

Finanční asistenci rozumíme poskytování finančních prostředků ve formě záloh, půjček, úvěrů či poskytnutí zajištění společnosti jinému subjektu za účelem nabytí podílu v této společnosti a podle dnes platné a účinné právní úpravy je v České republice zakázána. Ve skutečnosti, jak se o tom zmiňuje i důvodová zpráva, se „finanční asistence běžně děje, a to prostřednictvím sofistikovaných metod, které jsou však náročné a zbytečně nákladné. Existence finanční asistence je sociální danost a její zákaz se nejen v ČR ukazuje jako zbytečný. Český zákonodárce tak volí racionální řešení omezené přípustnosti finanční asistence s filosofií, že účinná regulace existujícího je lepší než neúčinný zákaz.“¹

Úprava finanční asistence je v návrhu koncipována zvlášť pro akciovou společnost (navrhovaný § 161f) a zvlášť pro společnost s ručením omezeným (navrhovaný § 120a), přičemž v prvním případě je možnost poskytnout finanční asistenci vázána jednak na podmínku, že to umožňuje společenská smlouva, resp. stanovy společnosti, a jednak na další podmínky, které stanoví zákon a jež je třeba splnit kumulativně.

U společnosti s ručením omezeným postačí, jsou-li splněny podmínky zákonné, přičemž společenská smlouva, resp. stanovy společnosti mohou v obou případech formulovat i další limity finanční asistence.

Zákonné podmínky poskytnutí finanční asistence jsou pro akciovou společnost nastaveny přísněji, v zásadě lze však pro obě zmiňované formy pro ilustraci zmínit následující:

- § finanční asistence musí být poskytnuta za podmínek obvyklých v obchodním styku;
- § poskytnutí finanční asistence nepřivodí společnosti bezprostředně úpadek;
- § společnost nevykazuje neuhrazené ztráty;
- § vedení společnosti vypracuje písemnou zprávu s odůvodněním, identifikací výhod a rizik atd.; a
- § valná hromada společnosti poskytnutí finanční asistence schválí.

Obecně lze tedy říci, že tato úprava by měla finanční asistenci výrazně zjednodušit, snížit transakční náklady a především bude mít vliv na zvýšení právní jistoty účastníků trhu. Nebude totiž už nutné vytvářet komplikované a nákladné akviziční struktury, které v konečném důsledku vedly k určité formě „obcházení“ zákona.

NOVĚ PUBLIKOVANÁ JUDIKATURA

Podání návrhu na zápis změny do obchodního rejstříku jinou osobou

Nejvyšší soud se ve svém usnesení ze dne 24. června 2008, sp. zn. 29 Cdo 3088/2007, zabýval otázkou změny sídla společnosti v souvislosti s podáním návrhu na zápis změny do obchodního rejstříku jinou osobou mající na věci právní zájem, dle ust. § 31 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů („obch. zák.“).

Dle ust. § 31 odst. 1 obch. zák. může návrh na zápis, resp. změnu zápisu v obchodním rejstříku, podat pouze společnost, tedy osoba uvedená v ust. § 34 odst. 1 písm. a) obch. zák., a to bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti. Pokud tato svou povinnost nesplní do 15 dnů ode dne, kdy jí tato povinnost vznikla, může návrh na zápis, resp. změnu zápisu v obchodním rejstříku, podat právě „jiná osoba“ mající na věci právní zájem.

Nejvyšší soud ve svém usnesení dospěl k závěru, že při změně sídla společnosti, resp. za situace, kdy má společnost své skutečné sídlo jinde, než jak je zapsáno v obchodním rejstříku, je touto rozhodnou skutečností rozhodnutí valné hromady společnosti o změně společenské smlouvy, resp. o změně sídla. Teprve od tohoto okamžiku běží výše uvedená složená lhůta. Jak vyplývá z výše uvedeného, lhůta se skládá ze dvou složek:

§ lhůty „bez zbytečného odkladu po vzniku rozhodné skutečnosti“ (dle § 32 odst. 3 obch. zák.) a

§ lhůty „do patnácti dnů“ (dle § 31 odst. 2 obch. zák.).

Vzhledem k tomu, že v daném případě valná hromada o změně sídla společnosti nerozhodla, daná lhůta nezačala běžet a tudíž „jiná osoba“ dle ust. § 31 odst. 2 obch. zák. nebyla oprávněna daný návrh na změnu zápisu do obchodního rejstříku podat.

Dále Nejvyšší soud vyslovil názor, že v dané situaci by přicházelo v úvahu užití § 29 odst. 6 obch. zák., tedy možnost soudu vyzvat společnost ke sjednání nápravy s odkazem na skutečnost, že obsah zápisu v obchodním rejstříku odporuje donucujícímu ustanovení zákona a nelze dosáhnout nápravy jinak. V této souvislosti je však nezbytné, aby došlo k faktickému přemístění sídla společnosti z adresy, která je v obchodním rejstříku zapsaná, na adresu jinou.

Společnost by pak v daném případě musela rozhodnout valnou hromadou o změně sídla, a to ve lhůtě určené soudem na základě výše uvedené výzvy. V případě, že by společnost tuto lhůtu nedodržela, mohl by soud dle § 29 odst. 6 obch. zák. rozhodnout o jejím zrušení s likvidací.

(Usnesení Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Cdo 3088/2007, ze dne 24. 6. 2008)

Vztah ustanovení § 265 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů a § 39 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů („obč. zák.“)

Nejvyšší soud České republiky se vyjádřil v rozsudku ze dne 1. července 2008 k otázce vztahu ustanovení § 265 obch. zák. a § 39 obč. zák. Soud dovodil, že i přes ustanovení § 265 obch. zák. je možná aplikace § 39 obč. zák. i v obchodně právních vztazích.

V soudní praxi je běžná aplikace ustanovení § 39 obč. zák., a to i v případě obchodních závazkových vztahů. Toto ustanovení prohlašuje za (absolutně) neplatný takový úkon, který svým obsahem nebo účelem odporuje zákonu nebo jej obchází anebo se přiči dobrým mravům. Použití této normy vzhledem k uvedené soudní praxi tak není předem vyloučeno ustanovením § 265 obch. zák.

Je ale nesprávné pojímat jednání, které je „v rozporu s poctivým obchodním stykem“ automaticky jako jednání, které se přiči dobrým mravům. V takovém případě by § 265 obch. zák. nebylo samostatně aplikovatelné, což jeho ustálenému výkladu odporuje. Soud jinými slovy tedy dovodil, že je-li určité jednání ve smyslu ustanovení § 265 obch. zák. v rozporu se zásadami poctivého obchodního styku, nemusí být nezbytně neplatné pro rozpor s dobrými mravy dle § 39 obč. zák.

(Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 29 Odo 1027/2006, ze dne 1. 7. 2008)

¹ Důvodová zpráva k návrhu novely obchodního zákoníku - sněmovní tisk 498/0